

**Referat fra møte i Brukerutvalget for NAV-kontorene i
Trondheim
Sted: NAV Lerkendal
Tid: Onsdag 30. mai 2018**

Tilstede: Bjørn Bratvik, Ota Ogie, Svein Otto Nilsen, Signe Bekkvik, Kine Nilsen Myre, Unni Valla Skevik, Sølvi Dahlen, Harald Solbu.
Gjest i sak 10/18: Martine Eliassen, Norsk Handicap forbunds ungdom.

Fravær: Kristian Dahlberg Hauge, Steinar Johnsen, David Rogne, Kitty Angelica Semb, Heidi Ingeborg Klokkervold, John Jakobsen.

**Sak 9/2018: Godkjenning av referat og møteinnkalling.
Gjennomgang av oppfølgingspunktene fra referatet**
Referat og møteinnkalling godkjent.

**Sak 10/2018: Møtets hovedtema:
Unge med funksjonsutfordringer, og deres muligheter på
arbeidsmarkedet.
«Hva må til for at flere unge med funksjonsutfordringer skal få seg
jobb?»**

Innledninger ved Martine Eliassen NHF ungdom, og Signe Bekkvik, Døveforeningen.

Martine (powerpoint følger referatet):

- Ulike personer trenger ulik type og grad av tilrettelegging
- Utfordring at mange arbeidsgivere kvier seg for å dekke utgifter til tilrettelegging. Kan ordnes gjennom NAV. Mange arbeidsgivere kjenner ikke disse ordningene.
- Det er arbeidssøkerens kompetanse som skal stå sentralt.
- Viktig grunnholdning: Unge vil jobbe og unge kan jobbe, uavhengig av tilretteleggingsbehov.
- Mange møter holdningen: «Det er best for deg å få uføretrygd»
- Viktig at saksbehandler hos NAV har god kompetanse på ulike funksjonsutfordringer/diagnoser.
- Problem: Stadig skifte av veiledere og rådgivere. Liten kontinuitet.
- Mange av de som ikke har mulighet til å være i arbeidslivet kan gjøre en god frivillig jobb i ulike sammenhenger.
- Mange med funksjonsutfordringer sliter med lav selvtillit. Viktig å jobbe med det!
- Mange har utfordringer med å få fullt vitnemål. Får mye av undervisningen gjennom assistenter! Dette er brudd på opplæringsloven. Må få undervisning på linje med andre. Dette må det jobbes med. Lettere å få jobb med formell utdanning! Og i tillegg skal skolen være et sted for sosialisering, ikke for isolerte undervisningsopplegg alene med assistent.
- Mange av brukerne med funksjonsutfordringer har ekstra kompetanse gjennom sin livserfaring.

- NAV har tiltak der de kan betale deler av lønn for en periode eller varig (lønnstilskudd)
- Bra om mange kunne fått seg praksisplass via NAV slik at de kan få vist seg fram for en arbeidsgiver. Og kommuner kunne gitt dem sommerjobb slik at de fikk arbeidspraksis gjennom det.
- Vi skulle hatt en lov som krever at store firma skulle tilsette personer med funksjonsutfordringer, slik at samfunnet avspeiles i arbeidslivet: Omvendt diskriminering.
- Viktig at de som har behov for det får nok timer BPA (brukerstyrt personlig assistent) av kommunen slik at de har praktisk mulighet for å jobbe.
- Viktig at ungdommer med funksjonsutfordringer får god karriererådgivning, slik at de kjenner utdannings- og yrkesmuligheter.
- Godt samarbeid med NAV i overgangen mellom skole og arbeidsliv viktig!
- NAV som barriere?
 - Konkluderer for raskt med uføretrygd
 - Komplisert lovverk
 - Støtter ikke høyere utdanning (studielån ofte ikke nok til løpende utgifter for unge som trenger tilrettelagt bolig. Ofte høye boutgifter)
 - Lytter ikke nok til de unge og deres ønsker?
 - Hva med transport til arbeid?
- Kan flere oppfordres til å starte egen virksomhet?

Signe:

- For døve er det vanskeligere å få jobb nå enn det var tidligere. Høyere kompetansekrav enn tidligere.
- For noen tiår siden ble døve gjerne rekruttert mot enkelte yrker, og det ble bygd opp yrkesskoler knyttet til dette (snekker, søm, skomaker)
- Mange i Trondheim fikk dessuten jobb på TMV.
- Nå er det mange som utdanner seg til arbeidsledighet, f.eks. innen læreryrket. «Alle» døve vil bli lærere, fordi det er lagt til rette for dette på NTNU. Problemet er at døveskolene avvikles, slik at det ikke er lærerjobber der.
- Helt sentralt at det tilrettelegges på en god måte, og at det sikres nødvendig mengde tolking i hele yrkesperioden.
- Den enkelte hørselshemmede ungdom må sikres god rådgivning når det gjelder utdannings- og yrkesvalg, det samme må foreldrene deres.
- Mye godt arbeid knyttet opp mot døve i Oslo og Bergen.

Drøfting:

- Opplevs vanskeligere for personer med funksjonsutfordringer å få arbeid i Trondheim sammenlignet med tidligere
- Trondheim kommune og andre store arbeidsplasser skal avspeile samfunnet når det gjelder ansettelser.
- Ulikhet er en styrke for et arbeidsmiljø
- Mister du hjelpemidler fra hjelpemiddelsentralen dersom du er arbeidsledig for en periode?
- Vanskelig å få tilrettelegging og hjelpemidler i mer kortvarige arbeidsforhold
- Ofte er det skole + foreldre som legger opp til en direkte overgang til uføretrygd for ungdom med varige og betydelige funksjonsutfordringer. Ikke innom NAV-kontor for vurdering.

- Er det planer for etablering av tilrettelagt arbeidsplass via SIGNO i Trondheim nå?
- NAV har for lite varige lønnstilskuddsplasser
- Kan bedrifter betale ut lønn og få uføretrygda til en person inn som kompensasjon?
- Det finnes mulighet for å beholde ytelser i en periode dersom man skal etablere egen bedrift.

Konklusjon:

1. Brukerutvalget ber arbeidsutvalget forberede en uttalelse til Trondheim kommune om hva de gjør for å tilsette unge med funksjonsutfordringer.
2. Brukerutvalget ber arbeidsutvalget forberede en uttalelse til NAVs regionkontor og NAVs regionale brukerutvalg om at det må legges til rette for at flere kan delta i arbeidslivet med varig lønnstilskudd.

Sak 11/2018: Mandat for brukerutvalget.

Arbeidsutvalget foreslår overfor Brukerutvalget at Brukerutvalget bruker det foreslåtte mandat-utkastet som er utarbeidet av Arbeids- og Velferdsdirektoratet som sitt mandat, med noen mindre justeringer. Dette ble utsendt sammen med innkalling.

Kommentarer fra utvalget:

- Ønsker å tygge på det til neste møte
- Ønske om å bygge inn i nest siste punkt en setning om å kunne løfte saker til rådmannen, NAV Trøndelag og til regionens brukerutvalg.

Konklusjon:

- Brukerutvalget støtter i prinsippet det foreslåtte mandatet
- Brukerutvalget ber arbeidsutvalget innarbeide et punkt om å kunne løfte opp saker til rådmann eller regionnivået i NAV.
- Endelig mandattekst avklares på neste møte i Brukerutvalget.

Sak 12/2018: Om endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger, og hvilke følger det kan få for brukere og for NAV.

NAV-lederne orienterte: Fra 2018 har stortinget vedtatt å redusere vanlig maks.tid på arbeidsavklaringspenger (AAP) fra 4 til 3 år. Muligheten for unntak, dvs. muligheten for å få utvidet videre fra 3 år er kraftig redusert i forhold til tidligere. De som har fått AAP under utdanning får gjennomført utdanningen. Mange av de som nå ikke får forlenget perioden med AAP vil bli nødt til å søke økonomisk sosialhjelp, mens andre vil gå over på tiltakspenger i NAV. Så langt det er mulighet for det vil aktivitetsplanene bli gjennomført selv om AAP-ytelsen stopper.

Sak 13/2018: Eventuelt.

- Fra Svein Otto: Mulighetene for møter med NAV før publikumsdørene åpner kl. 10.
 - NAV-lederne orienterte. Mange brukermøter vil skje utenom åpningstida. Brukere må da hentes ved inngangen.
 - På Lerkendal er det muligheter til å vente inne i arealene til voksenopplæringsenheten. Ikke tilsvarende mulighet på Falkenberg.
 - Enighet om at det hadde vært ønskelig med et forrom der brukere kunne vente innendørs. Det er ikke planer for dette.
- Hovedtema i møter til høsten.
 - Videreføring av dagens tema
 - Tilbud og tiltak gjennom NAV til arbeidssøkere over 50 år.
 - Utvalget ønsker at noen fra NAV innleder på siste tema.
- Aktuelle møtetidspunkt til høsten.
 - 18. september og 20. november.
- Status brukerundersøkelser og muligheter for at vi kan foreslå egne spørsmål
 - Ikke brukerundersøkelse i 2017
 - Gode muligheter for å legge inn ekstra spørsmål i brukerundersøkelsen til høsten
- Informasjon om ulike tjenestetilbud, og mulighet for å få gjort dette på eget nettsted

Brukerutvalget ber administrasjonen se på muligheten for å få lagt inn en link fra nav.no sine brukerutvalgssider til Trondheim kommunes nettsider, og bygge opp opplysninger om hvilke tiltak og tjenester NAV har på kommunens nettside for NAV

- Mulighet for å delta på ulike fagdager, kurs og temadager
 - NAV-lederne vil fortløpende vurdere om Brukerutvalgsmedlemmer kan delta på møter, konferanser og kurs i NAV-regi.
 -
- Egen postkasse på kontorene der brukere kan komme med ønsker til brukerutvalget?
 - Brukerutvalget forkastet dette forslaget.